Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

COVID-19 gedragsonderzoek

RIVM Corona Gedragsunit

Mart van Dijk

22 juni 2022

Inhoud

- Achtergrond Corona Gedragsunit
- Cohortonderzoek
  - Werving
  - Onderzoeksdesign
  - Uitdagingen
  - Geleerde lessen

Corona Gedragsunit

Preventie van COVID-19

Gedragswetenschappelijke kennis en inzichten

Concrete bijdragen aan beleid en communicatie

Wetenschappelijke adviesraad

Corona Gedragsunit

Expert teams

Expert teams

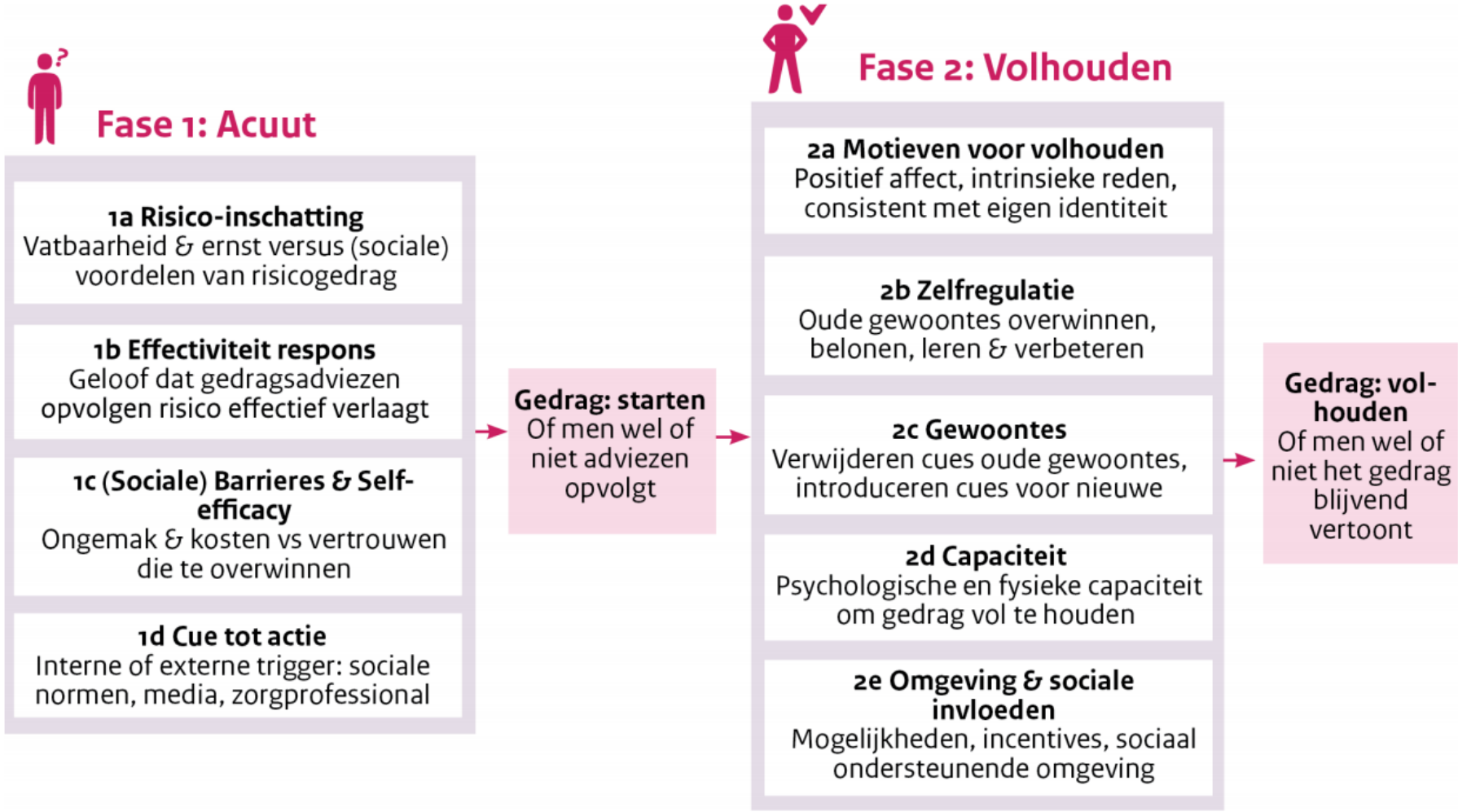
Expert teams

Doel:

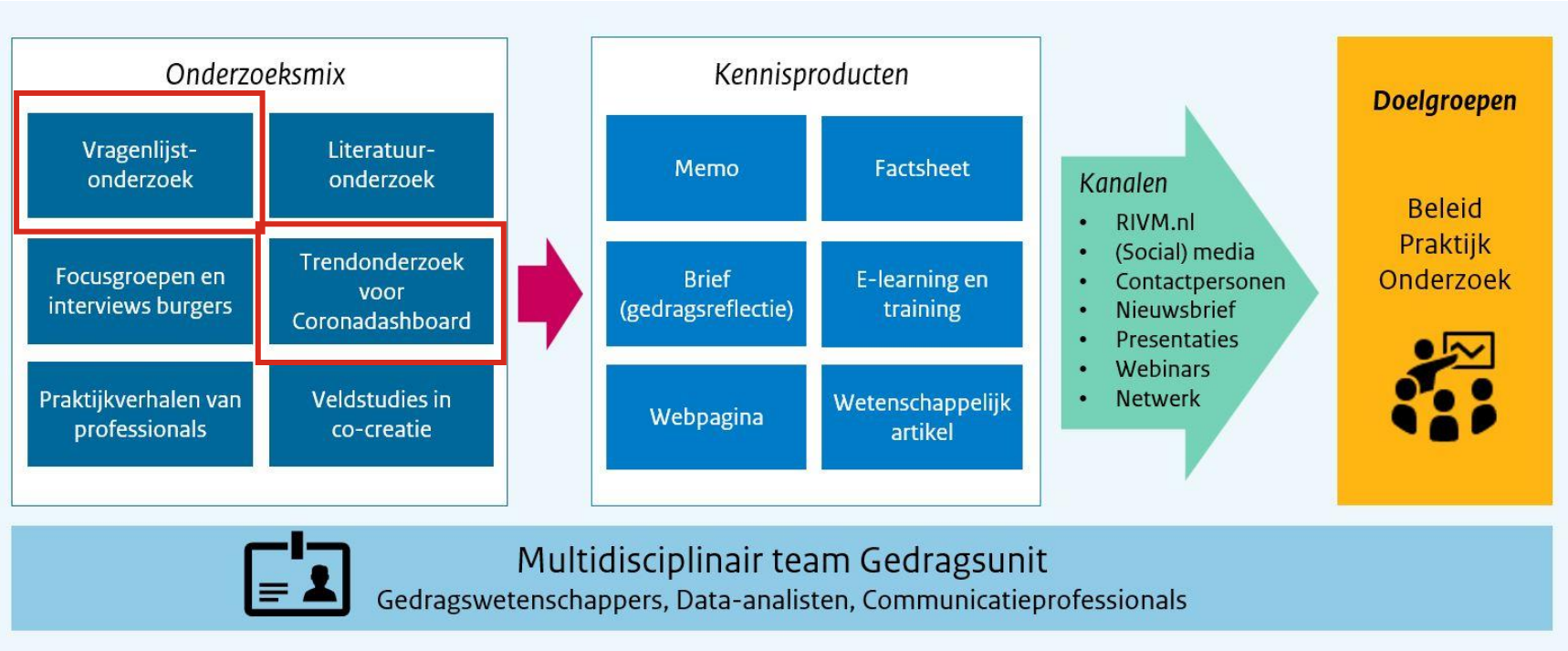
Gezonde & productieve bevolking

Fysiek, sociaal en mentaal

Theoretisch kader

Mixed-methods aanpak van de Corona Gedragsunit

Thema's

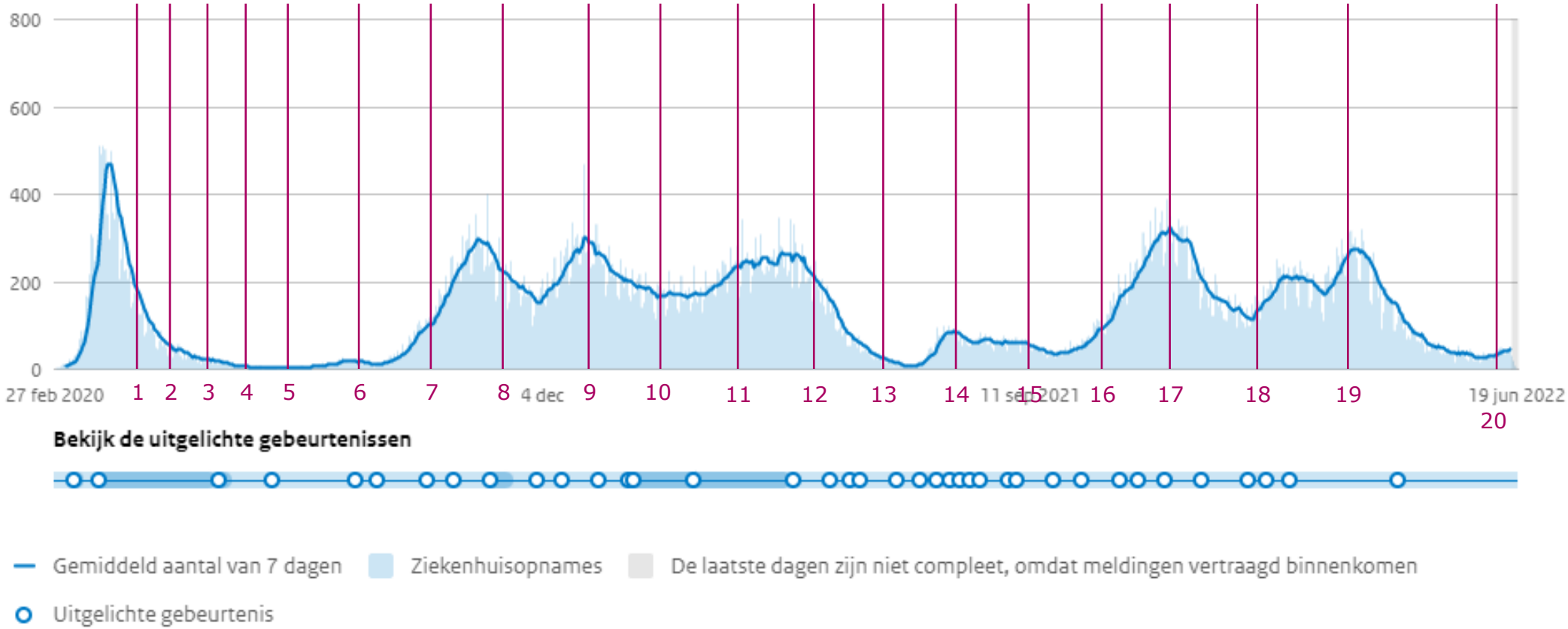
- Hygiëne
- Sociale beperkingen
- Vaccinatiebereidheid
- Testen & thuisblijven
- Vertrouwen
- Rechtvaardigheid
- Draagvlak maatregelen
- Doelgroepen

Cohortonderzoek

- Samenwerking met 25 GGD’en en GGD GHOR Nederland
- Gefinancierd door NWO, ZonMw, Ministerie VWS

20 meetrondes tijdens coronapandemie

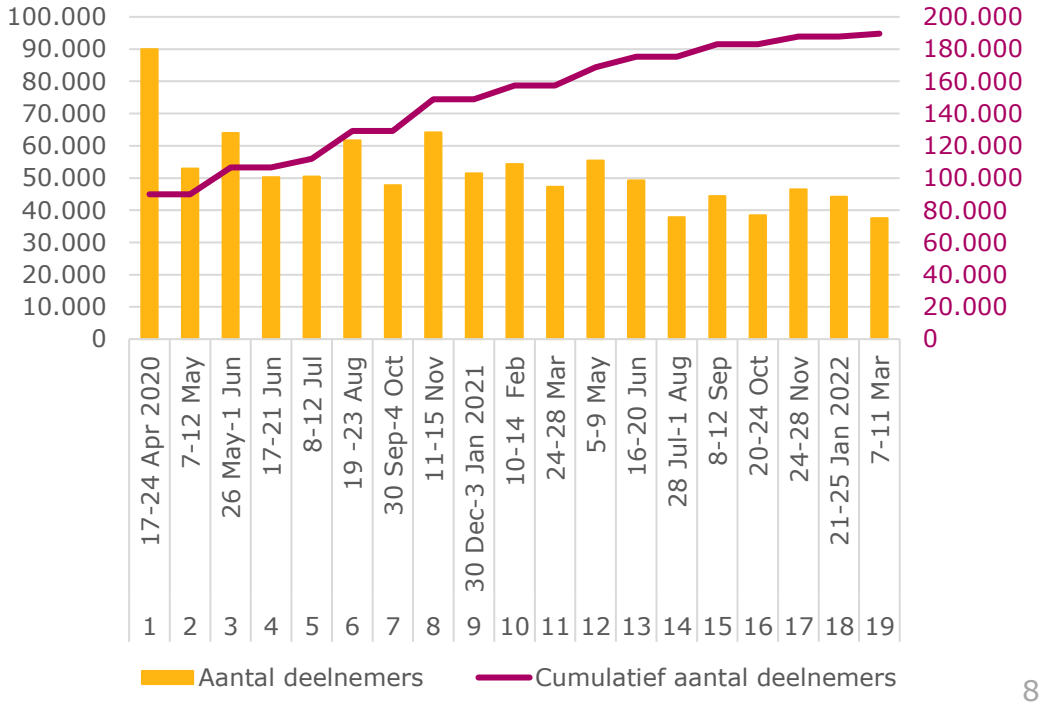
- Ronde 21 gepland in September 2022

Bron: NICE via RIVM

Werving deelnemers

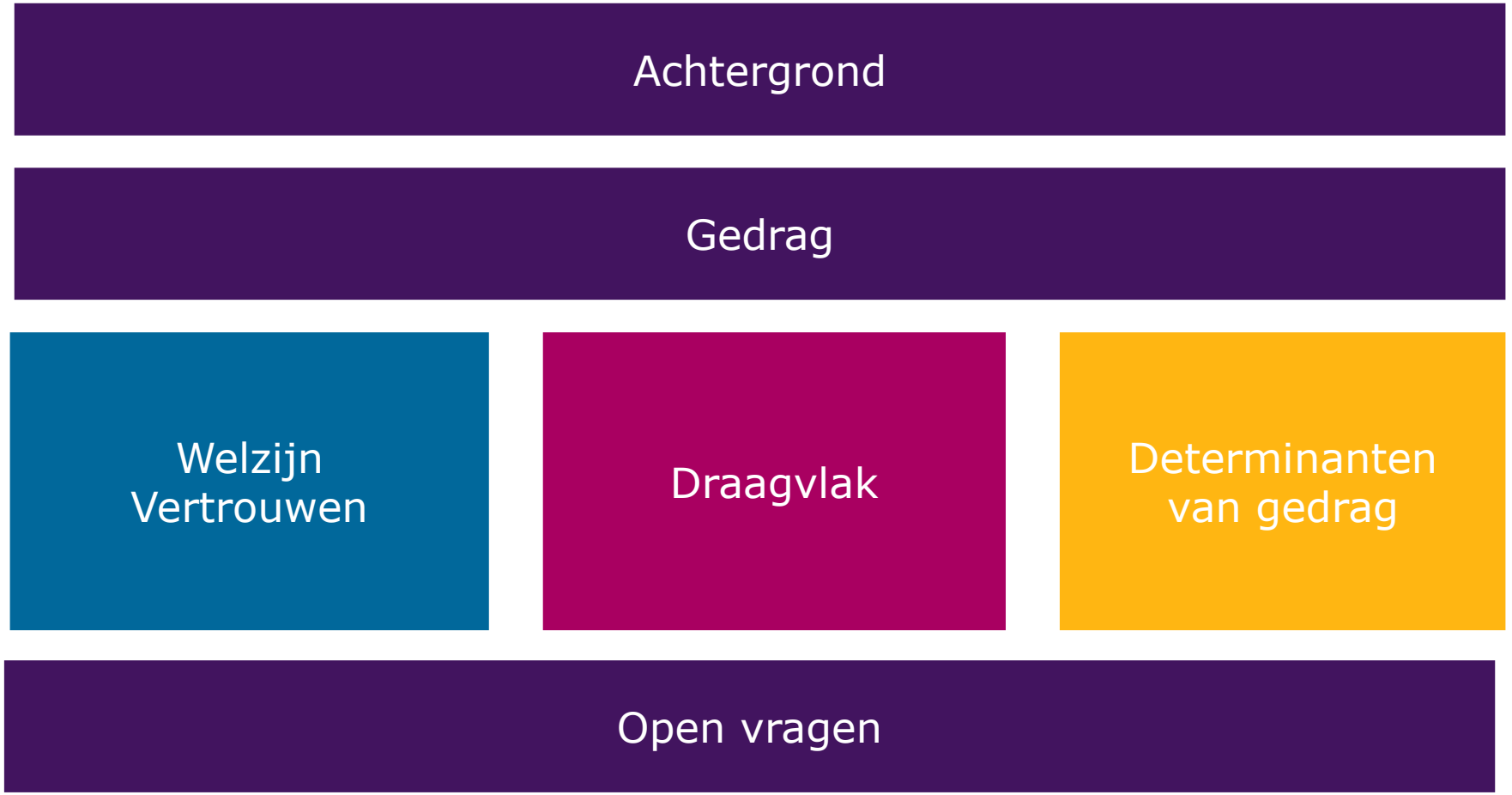
- Start: 25 GGD panels (1000 – 10.000 deelnemers per panel)
- Open link instroom om de ronde
  - (Advertenties op) social media
  - MBO raad
  - VO raad
  - Coalitie-Y

Kenmerken deelnemers

	Total		GGD panel enrolment (N=89,943)	Open link enrolment (N=99,676)		Retained in the study (N=65,996) (minimaal 4 rondes deelgenomen)	Lost to follow up (N=123,623)
Sex							
Male	63739 (34%)		34096 (53%)	29643 (47%)		23213 (36%)	40526 (64%)
Female	125447 (66%)		55748 (44%)	69699 (56%)		42705 (34%)	82742 (66%)
Age							
70+ years	25078 (13%)		15143 (60%)	9935 (40%)		10690 (43%)	14388 (57%)
55-69y	52567 (28%)		27448 (52%)	25119 (48%)		23104 (44%)	29463 (56%)
40-54y	55282 (29%)		27399 (50%)	27883 (50%)		19051 (34%)	36231 (66%)
25-39y	46161 (24%)		17228 (37%)	28933 (63%)		11576 (25%)	34585 (75%)
16-24y	10531 (6%)		2725 (26%)	7806 (74%)		1575 (15%)	8956 (85%)
Educational level							
Primary	24379 (13%)		12085 (50%)	12294 (50%)		7152 (29%)	17227 (71%)
Secondary or vocational	57565 (31%)		25621 (45%)	31944 (55%)		17906 (31%)	39659 (69%)
Higher	105413 (56%)		51283 (49%)	54130 (51%)		40173 (38%)	65240 (62%)

Opbouw van de vragenlijst

Ontwerp van de vragenlijst

- Sociale wenselijkheid verminderen
  - Benoemen dat ‘ongewenst’ gedrag ook voorkomt
  - Vragen naar gedrag in plaats van naleving gedragsregels

- Vragen naar gedrag in afgelopen week / laatste keer

Mixed methods

Open vragen in vragenlijst

Redenen wel/niet vaccineren

November 2020

Telefonische interviews

Overtuigingen twijfelaars

Januari 2021

Gesloten vragen in vragenlijst

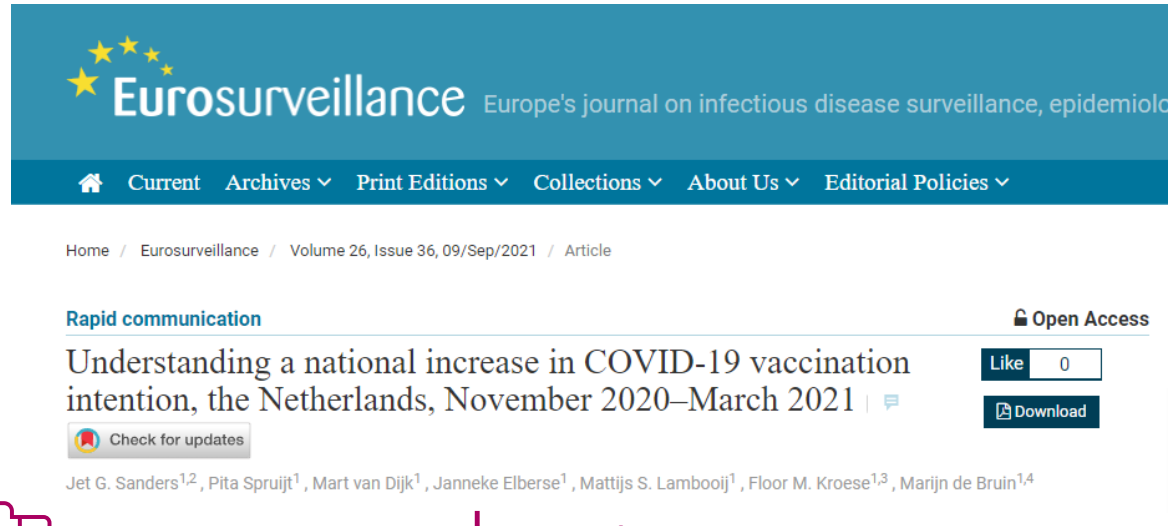
Zes overtuigingen likert-schaal

Februari 2021

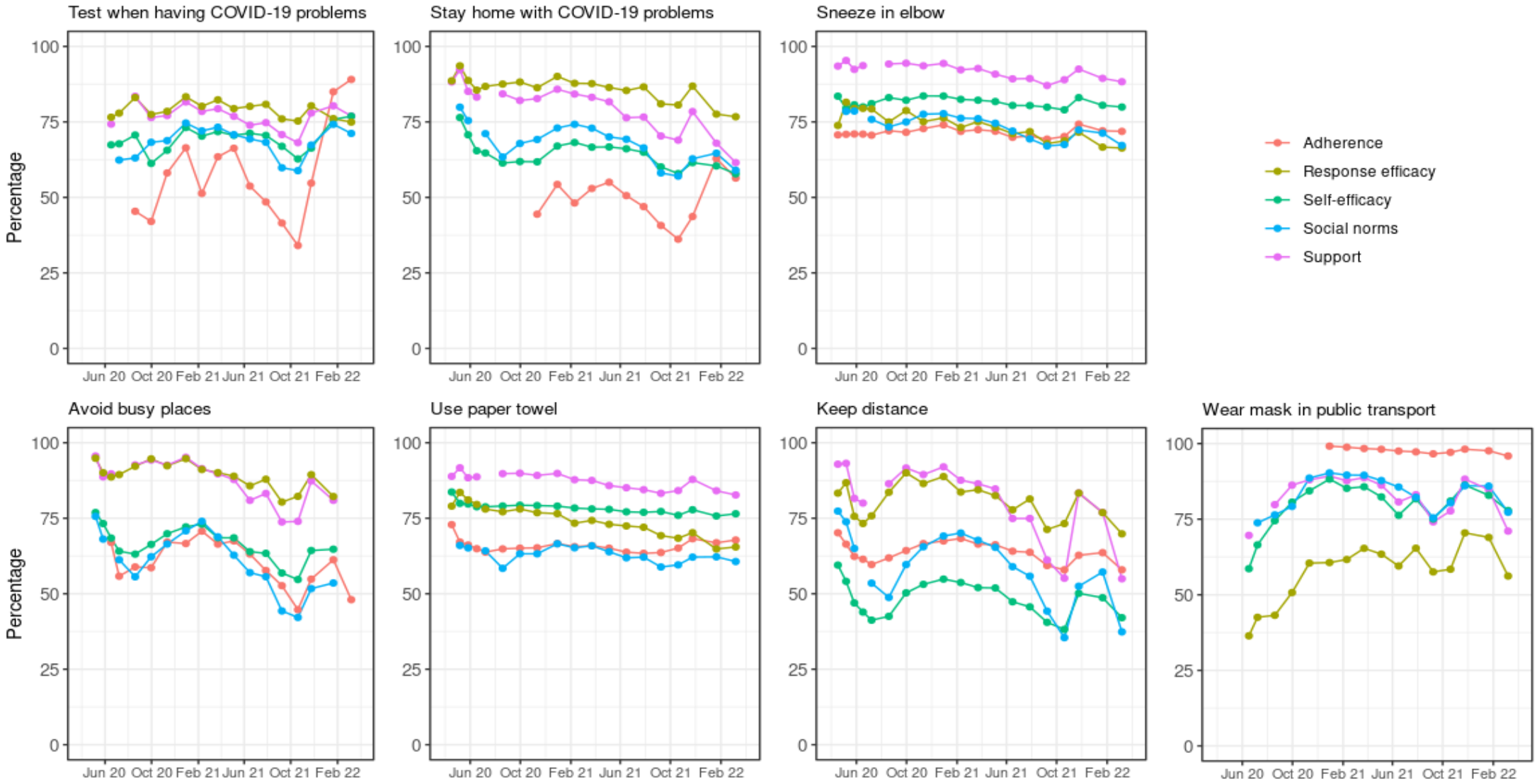
Kwantitatieve analyse

Samenhang overtuigingen en vaccinatie-intentie

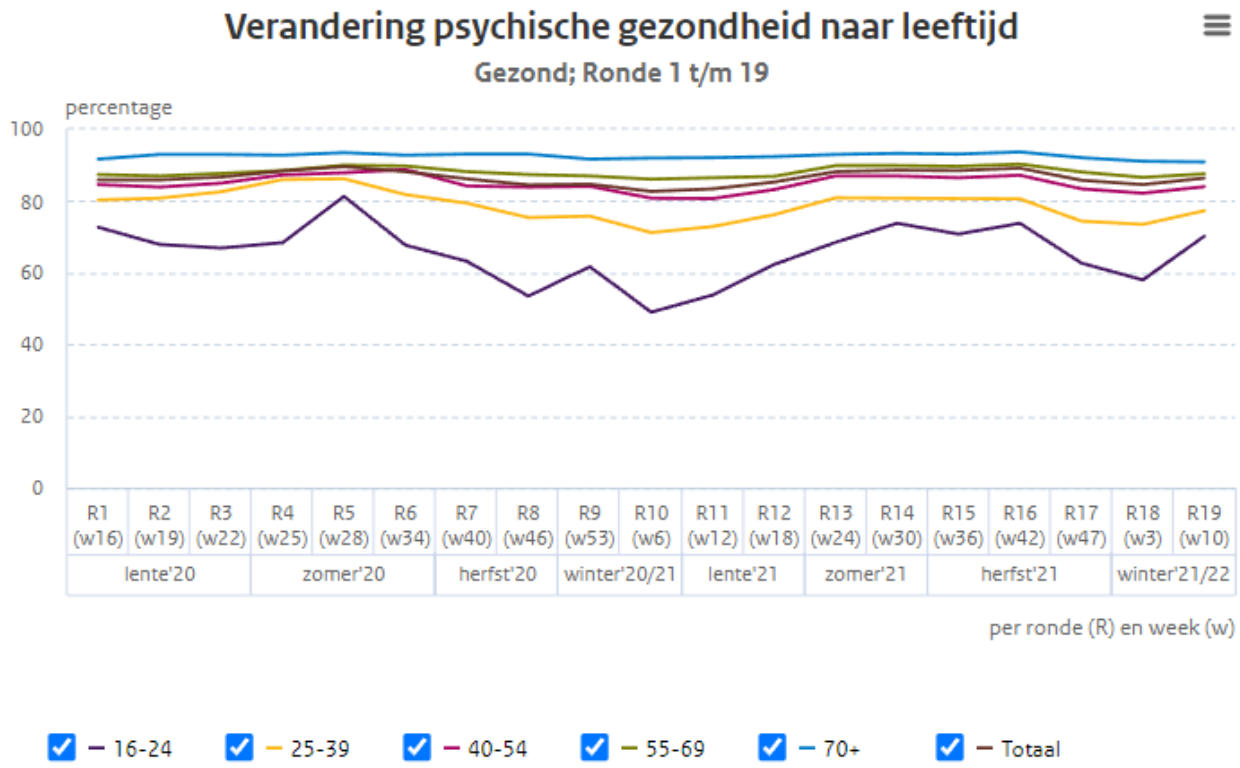

Resultaten

Determinanten en gedrag

Welzijn

Verandering psychische gezondheid naar leeftijd
Gezond; Ronde 1 t/m 19
percentage
100
80
60
40
20
0
R1 (w16)
R2 (w19)
R3 (w22)
R4 (w25)
R5 (w28)
R6 (w34)
R7 (w40)
R8 (w46)
R9 (w53)
R10 (w6)
R11 (w12)
R12 (w18)
R13 (w24)
R14 (w30)
R15 (w36)
R16 (w42)
R17 (w47)
R18 (w3)
R19 (w10)
lente'20
zomer'20
herfst'20
winter'20/21
lente'21
zomer'21
herfst'21
winter'21/22
per ronde (R) en week (w)
16-24
25-39
40-54
55-69
70+
Totaal

Uitdagingen en geleerde lessen

Uitdagingen

- Representativiteit
  - Trouwe deelnemers (6000 deelnemers deden mee aan alle rondes)
  - 59% van open link deelnemers doet maar één keer mee
  - Vergelijking met trendonderzoek Corona Dashboard
- Frequentie vragenlijst
  - Ontwikkelingen pandemie vallen niet altijd gelijk met 6-weeks interval
- Geen pre-pandemie meting
- Missing data
  - Uitval / instroom van deelnemers
  - Blok design vragenlijst
  - Data imputatie?

Geleerde lessen

- Gebruik van mixed methods
- Gedragsinzichten toegankelijk formuleren voor beleid
- Betrokkenheid wetenschappelijke experts
- Flexibiliteit om snel in te kunnen springen op veranderende situatie
- Goede basis creëren; frequente dataverzameling, gebruik maken modellen, onderzoek, bijhouden literatuur

Contact & informatie

www.rivm.nl/gedragsonderzoek

coronagedragsunit@rivm.nl

Aanmelden nieuwsbrief Corona & Gedrag:
www.rivm.nl/abonneren/nieuwsbrief-corona-gedrag

Bezoek onze website